

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำกับข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 30 ชุมชน ทั้งประชากรหลักจำนวน 21,460 คนและประชากรแฝงจำนวน 6,821 คน รวม 28,281 คน (ข้อมูลฝ่ายทะเบียน เทศบาลเมืองมหาสารคาม ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2550)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 30 ชุมชน ทั้งประชากรหลักและประชากรแฝง จำนวน 380 คน โดยใช้ตารางของเครจซี และมอร์แกน (คังภาคผนวก ค) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40) จากนั้นใช้วิธีการเลือกแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นแยกตามชุมชน

ชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ชุมชนตักสิลา	561	8
2. ชุมชนศรีสวัสดิ์ 1	1,276	17
3. ชุมชนศรีสวัสดิ์ 2	1,670	22
4. ชุมชนศรีสวัสดิ์ 3	721	10
5. ชุมชนปัจฉิมทัศน์ 1	1,246	17
6. ชุมชนปัจฉิมทัศน์ 2	967	13
7. ชุมชนธัญญา 1	1,043	14
8. ชุมชนธัญญา 2	966	13
9. ชุมชนธัญญา 3	917	12
10. ชุมชนธัญญา 4	1,152	16
11. ชุมชนสามัคคี 1	1,082	15
12. ชุมชนสามัคคี 2	1,223	16
13. ชุมชนศรีมหาสารคาม	1,136	15
14. ชุมชนเครือวัลย์ 1	759	10
15. ชุมชนเครือวัลย์ 2	428	6
16. ชุมชนนาควิชัย 1	1,414	19
17. ชุมชนนาควิชัย 2	907	12
18. ชุมชนนาควิชัย 3	645	9
19. ชุมชนมหาชัย	840	11
20. ชุมชนโพธิ์ศรี 1	1197	16
21. ชุมชนโพธิ์ศรี 2	900	12
22. ชุมชนอภิสิทธิ์ 1	1,018	14
23. ชุมชนอภิสิทธิ์ 2	960	13
24. ชุมชนอุทัยทิศ 1	794	11
25. ชุมชนอุทัยทิศ 2	830	11
26. ชุมชนอุทัยทิศ 3	848	11

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
27. ชุมชนอุทัยทิศ 4	520	7
28. ชุมชนส่องเหนือ	860	12
29. ชุมชนส่องใต้	768	10
30. ชุมชนบ้านแมค	570	8
รวม	28,281	380

ตัวอย่างการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

$$\text{ชุมชนตักสิลา} \quad \frac{561 \times 380}{28,281} = 8$$

3. การสุ่มตัวอย่าง เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยการกำหนดหมายเลขกำกับรายชื่อประชากรกลุ่มประชากร แล้วจับสลากหมายเลขออกให้ได้ประชากรเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ 380 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ตัวเลือก จำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะ มูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม จากเอกสารการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 72)
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา
3. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าตามกรอบแนวคิดในการวิจัย
ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ตามแนวความคิดของชูชัย ศุภวงศ์
4. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความเหมาะสม และความถูกต้อง
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ความถูกต้อง ชัดเจนของภาษา โดยใช้ IOC ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย
  - 5.1 นายวิสุทธิ เจริญศรี ปลัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม
  - 5.2 นางเพ็ญพร ศุภสุข ผู้อำนวยการสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลเมืองมหาสารคาม
  - 5.3 นางนิภาพร กุลมาตย์ หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม
6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง
7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลอง (Try-out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จำนวน 50 คน
8. นำค่าที่ได้จากการสอบถามหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ t -test และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ และรายข้อ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.96 แล้วจัดพิมพ์ แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประสานงานกับคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามเพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชน ได้รับทราบว่าจะมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
2. ประชุมชี้แจงกับผู้ช่วยเก็บข้อมูลจำนวน 3 คนเกี่ยวกับแบบสอบถามว่าในการแจกแบบสอบถามจะแจกตามชุมชนใดบ้าง
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามชุมชน

การจัดกระทำกับข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบและจำแนกออกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ

2. การวัดความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาเปรียบเทียบตามเกณฑ์ดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 186)

ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
4.21-5.00	ปฏิบัติ ในระดับมากที่สุด
3.41-4.20	ปฏิบัติ ในระดับมาก
2.61-3.40	ปฏิบัติ ในระดับปานกลาง
1.81-2.60	ปฏิบัติ ในระดับน้อย
1.00-1.80	ปฏิบัติ ในระดับน้อยที่สุด

3. การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เปรียบเทียบความคิดเห็นแบ่งกลุ่มตาม เพศ สถิติที่ใช้ ได้แก่ t -test (Independent) และ ระดับการศึกษา และอาชีพ สถิติที่ใช้ได้แก่ F -test (One-way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และถ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 119)

4. สรุปข้อเสนอแนะ ของผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยสรุปประเด็นหาความหมายและแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาความ